

VANHUS IERONYMOS EGINALAISEN ELÄMÄ

TT Hannu Pöyhönen

Pieni Herran lähetti

Vanhus Ieronymos Eginalainen syntyi vuonna 1883 Vähän-Aasian Kappadokiassa, Gelverin kylässä. Kasteessa hän sai nimekseen Vasilios eli Basileios. Hänen vanhempiansa perheeseen syntyi kaiken kaikkiaan kuusi lasta, kolme poikaa ja kolme tyttöä, joista Vasilios oli 4. vanhin.

Vasilioksen vanhemmat, Anestis ja Elisabet, ovat hyvin hurskaita, erityisesti äiti. Koska Vasilioksen isä oli ruukuntekijä, hän joutui olemaan pitkiäkin aikoja poissa kotoa. Silloin hänen äidillään oli tapana viettää yönsä rukouksessa. Hän pyysi anteeksi syntejään sekä anoi hartaasti ja monin kyynelin Jumalaa pitämään huolta miehestään ja lapsistaan. Vasilios teeskenteli usein nukkuvansa ja seurasi salaa äitinsä palavaa rukousta. Muistaessaan äitiään Vasilioskin alkoi usein itkeä, jopa välitunneilla koulussa. Opettajalle hän selitti olevansa milloin mistäkin syystä sairas.

Vasilioksen kodin lähellä asui pyhydestään tunnettu naimisissa oleva maallikkovilvoittelija Misael, jolta hän sai opetusta rukouksesta ja hengellisestä elämästä. Hän alkoi jäljitellä Misaelia, vetäytyi usein lähialueen luoliin ja kirkkoihin. Siellä hän vietti joskus kokonaisia öitäkin rukouksessa, niin että jotkut naapurinnaiset alkoivat pitää häntä epänormaalina. Kymmenvuotiaana Vasilios antoi äidilleen lupauksen siitä, että omistaa elämänsä kokonaan Jumalalle.

Päätettyään koulunkäynnin Vasilios työskenteli isänsä kaupassa ja teki siitä lähetystyön keskuksen. Hän alkoi myös kierrellä kotiseutunsa kodeissa pyrkien lujittamaan ihmisten siteitä Kirkkoon, erityisesti naisten kohdalla, joiden miehet olivat etäällä töissä ja jotka olivat vaarassa joutua kiusaukseen.

Vainoja ja koettelemuksia

Jo 16 tai 17 vuoden iässä Vasilios alkoi myös saarnata kirkossa. Tämän vuoksi hänen kotiseutunsa asukkaat menivät oman metropoliittansa luo ja pyysivät tätä vihkimään hänet diakoniksi. Näin myös tapahtui. Diakoniksi vihkimisen jälkeen muutamat vaikutusvaltaiset miehet Vasilioksen kotiseudulla alkoivat kuitenkin vainota häntä, koska heidän poissa ollessaan hän on opettanut heidän vaimonsa paastoamaan ja rukoilemaan kuin nunnat!

Rauhoittaakseen hankalaa tilannetta Vasilios päätti poistua hetkeksi kotiseudultaan. Hän matkasi vuonna 1911, 28 vuoden iässä, Palestiinaan pyhille paikoille. Siellä Jordanvirran lähellä olevan Herran Kunniallisen Edelläkävijän luostarin isät kokivat hyötyvänsä hänen läsnäolostaan niin paljon, että pyysivät häntä jäämään luokseen. Vasilios ei kuitenkaan suostunut tähän, vaan siirtyi seuraavana vuonna Konstantinopoliin, Ortodoksisuuden keskukseen, jossa alkoi pitää saarnoja ja kokoöisiä jumalanpalveluksia eri kirkoissa.

Palkkioksi Kirkolle tekemistä palveluksista ja myös antaakseen isä Vasiliokselle mahdollisuuden ansaita rahaa patriarkka halusi vihkiä hänet papiksi, mistä hän kieltäytyi sillä perusteella, ettei kirkko ole kauppapaikka. Rangaistukseksi uppiniskaisuudestaan isä Vasilios joutui elämään Konstantinopolissa pitkään suuressa puutteessa ja kärsimyksessä ilman työtä ja tuloja. Siellä vietetyt 10 vuotta olivat hänelle kaiken kaikkiaan ankaran koetuksen aikaa.

Asettuminen Eginan saarelle

Vuonna 1922 isä Vasilios lähti Konstantinopolista ja saapui Kreikkaan. Siellä hänet määrättiin pian diakoniksi Eginan saaren pääkirkkoon. Eginassa hän kävi rukoilemassa jo tuolloin pyhänä kunnioitetun Nektarioksen haudalla. Hän pyysi, että tämä osoittaisi hänelle tien, jota hänen tulee kulkea.

Eginassa isä Vasilios sairastui siellä riehuvan keuhkotautiin, josta hän kuitenkin parani rukoituksen avulla entiselleen. Parannuttuaan hän päätti jäädä sairaalaan töihin, mikäli saisi muuttaa yhden potilashuoneista kirkkosaliksi. Sairaalassa suostuttiin tähän, joten työ siellä alkoi.

Vasten tahtoaan isä Vasilios vihittiin papiksi 29.8.1923, mutta hän toimitti jumalanpalveluksia vain 40 vuorokauden ajan. Sen jälkeen hän kieltäytyi jyrkästi jatkamasta sitä vedoten arvottomuuteensa. Todennäköisesti hänen päätökseensä vaikutti ainakin osaltaan se, että erään liturgiapalveluksen aikana hän näki leivän ja viinin muuttuvan todellisesti Kristuksen ruumiiksi ja vereksi.

Vuoden 1923 lopulla, 13. joulukuuta, isä Vasilios vihittiin suureen skeemaan nimellä Ieronimos. Hän alkoi palvella ihmisiä ohjaamalla luokseen tulevia sekä auttamalla kaikkia saaren sairaita ja köyhiä. Päivällä hän kerjasi kauppiailta säkkiinsä elintarvikkeita, kuten kalaa ja hedelmiä, ja yöllä jätti ne salaa puutteessa olevien oven ulkopuolelle. Eginan saarella kaikki rakastivat ja kunnioittivat häntä, mutta hänen maineensa monin armolahjoin varustettuna ohjaajana alkoi vähitellen levitä myös Eginan ja Kreikankin ulkopuolelle.

Vanhus Ieronymoksen aikana Kreikassa tapahtui ajanlaskun muutos, sillä Kreikan virallinen kirkko siirtyi vuonna 1924 käyttämään niin sanottua uutta ajanlaskua. Työskennellessään sairaalassa isä Ieronimos joutui mukautumaan tapahtuneeseen, mutta palasi pian vanhaan käytäntöön. Hän suri kovasti ajanlaskumuutosta, koska erään näkynsä perusteella tajusi sen tuovan mukanaan paljon muitakin uudistuksia Kirkkoon. Silti hän vältti kaikenlaista fanaattisuutta ja pyrki pysyttämään erilaisten ryhmittymien ulkopuolella.

Vuonna 1945, jolloin Kreikassa elettiin saksalais miehityksen aikaa, isä Ieronimos asettui yksinään pieneen Jumalansynnyttäjän ilmestykselle omistettuun luostariin. Hän oli silloin jo melko vanha ja sairas. Samana vuonna hän paransi rukouksillaan erään haavoittuneen saksalaisotilaan, joka lähtiessään jätti hänen pöydälleen "lahjaksi" käsikranaatin, joka räjähti pahaa-aavistamattoman isä Ieronymoksen kosketuksesta, niin että hän menetti vasemman kätensä.

Vuonna 1966 isä Ieronymoksen terveydentila heikkeni entisestään, ja hän joutui hakeutumaan Ateenaan sairaalahoitoon hengitysvaikeuksien takia. Hän nukkui kuolonuneen erään hengellisen lapsensa kodissa sunnuntaina 16.10.1968 kello 12.33 rauha ja hymy kasvoillaan. Hänen viimeiset sanansa olivat: "Kunnia Sinulle, Jumala!"

Heti isä Ieronymoksen kuoleman jälkeen tuhannet ihmiset riensivät kunnioittamaan hänen pyhittyneitä maallisia jäännöksiään. Kolmen päivän kuluttua kuolemasta ne vietiin hänen luostariinsa Eginaan, jossa saarelaiset olivat niitä vastassa sankoin joukoin.

Iloinen ja lapsenomainen vanhus

Vanhus Ieronymokselle oli erityisen tunnusomaista tietynlainen sielun yksinkertaisuus ja mut-

kattomuus. Hän ajatteli hyvää kaikista. Hän oli aina lapsenomaisen iloinen ja hyväntuulinen.

Vanhus Ieronymos oli myös hyvin puhdas sielultaan. Rukouksen aikana hengellisen murheen kyyneleet vuosivat vuolaina hänen silmistään. Hän tunsu suurta sääliä puutteessa olevia ja kärsiviä kohtaan sekä pyrki pitämään heistä huolta käytännön toimin. Tunnuksomaista hänelle oli myös pyrkimys noudattaa ortodoksisia perinnettä kaikessa aina pienintä piirtoa myöden.

Valamon kansanopiston Etelä-Kreikan pyhiinvaellusmatka, syksy 2003